

INVENTARISATIE- EN HERBEOORDELINGSLIJST

Inclusief Adviezen

**NATIONAAL KEURMERK
"NATUURLIJK TUINIEREN"**

**VTV MARIAHOEVE
Den Haag**

2016

Het Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren is een samenwerkingsproject van het AVVN, het IVN en de KNNV.

**INVENTARISATIE- EN BEOORDELING
NATIONAAL KEURMERK NATUURLIJK TUINIËREN**

NAAM VERENIGING: Volkstuinvereniging Mariahoeve

PLAATSNAAM: Den Haag

CONTACTPERSOON: dhr. Ed Split esplit@ziggo.nl

Herbeoordeling uitgevoerd door
Paul van Kan op 13 juni 2016

AVVN - Landelijke organisatie voor hobbytuinders
Vogelvlinderweg 50
3544 NJ Utrecht
(T) 030 - 670 1331
info@avvn.nl www.avvn.nl [facebook.com/avvn.nl](https://www.facebook.com/avvn.nl)

INHOUDSOPGAVE

	Samenvatting inventarisatie en beoordeling
I	Algemene gegevens complex
II	Specifieke gegevens complex
	A. Inrichting en beheer, algemeen
	B. Inrichting en beheer, specifiek
	C. Opstallen en dode materialen van de vereniging
	D. Inkoop/winkel
	E. Interne milieuzorg
	F. Voorlichting door de vereniging
III	Bijzondere elementen

SAMENVATTING INVENTARISATIE EN BEOORDELING

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toegekende punten
II.	SPECIFIEKE GEGEVENS COMPLEX					
A.	<i>Inrichting en beheer, algemeen</i>					
A.1	Bodembedekking/kruidlaag				12	12
A.2	Oevers, sloot(kanten) en greppels				13	5
A.3	Vijvers en poelen				6	0
A.4	Grasvelden				9	3
A.5	Bermen				11	4
A.6	Omheining/afscheiding rondom het complex				4	4
A.7	Bestrijding en bemesting				10	10
B.	<i>Inrichting en beheer, specifiek</i>					
B.a.	<i>Beplanting ten behoeve van dieren</i>					
B.a.1	Inheemse plantensoorten					
	Heggen				2	1
	Bosjes				6	4
	Bloemborders				6	4
	Bomen				5	4
B.a.2	Beplanting met natuurwaarde					
	Algemeen				9	8
	Maatregelen t.b.v. insecten				10	10
B.a.3	Watervegetatie				7	5
B.a.4	Verlandings- en ruigtevegetatie					
B.a.5	Bos, struwelen, erfbeplanting				7	5
B.a.6	Wand/gevelbegroeiing					
B.b	<i>Overige inrichting t.b.v. dieren</i>					
B.b.1	Droge muren/stapel muren				12	8
	SUBTOTAAL					

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toegekend
	SUBTOTAAL					
B.b.2	Kunstmatige broedplaatsen/nestplaatsen/schuilmogelijkheden					
	Kunstmatige schuilgelegenheden van natuurlijk materiaal				20	17
	Kunstmatige schuilgelegenheden van overig materiaal				12	11
C.	Opstallen en dode materialen van de vereniging					
C.1	Gebruikte beschermende middelen op verenigingsopstallen				2	0
C.2	Dakdekking op verenigingsopstallen				8	0
C.3	Verharding				4	2
D.	Inkoop/winkel					
D.1	Aanbod diverse producten				12	9
D.2	Aanbod beschermende middelen					
D.3	Aanbod bouw- en tuinmaterialen				2	2
D.4	Aanbod materialen voor afscheidingen				0	0
D.5	Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren				2	1
E.	Interne milieuzorg					
E.1	Energiebronnen en -gebruik				7	4
E.2	Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen				11	9
E.3	Opvang en afvoer regen- en/of afvalwater				5	2
F.	Voorlichting door vereniging					
F.1	Voorlichtingsplan				6	0
F.2	Schriftelijke voorlichting via verenigingsblad				15	12
F.3	Voorlichting via mededelingenbord				5	4
	SUBTOTAAL					

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toegeken de punten
	SUBTOTAAL					
F.4	Voorlichting in de winkel/inkoop				4	2
F.5	Tuinbegeleiding (persoon of commissie)				9	7
F.6	Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies				25	15
III	BIJZONDERE ELEMENTEN (bonuspunten)					94
	MAXIMUM AANTAL PUNTEN EXCLUSIEF BONUSPUNTEN				278	
	TOTAAL AANTAL PUNTEN INCLUSIEF BONUSPUNTEN					278

BEREKENING PERCENTAGE GEREALISEERDE DOELEN:

Maximaal aantal punten: 278 (100 %)

Behaalde aantal punten: 278 (100 %)

Toekenning is : **4** STIPPEN

Beantwoording van de inventarisatie- en beoordelingslijst vindt plaats voor de aanwezige onderdelen en de potentiële onderdelen. De punten die tussen haakjes vermeld worden zijn de maximum punten die verkregen kunnen worden. De advies- & begeleidingscommissie kan minder dan het maximum aantal punten toekennen.

II SPECIFIEKE GEGEVENS COMPLEX

Inhoud:

A. *Inrichting en beheer, algemeen*

1. Bodembedekking/kruidlaag
2. Oevers, sloot(kanten) en greppels
3. Vijvers/poelen
4. Maaien van grasvelden
5. Bermen
6. Omheining/afscheiding rondom het complex
7. Bestrijding en bemesting

A. INRICHTING EN BEHEER, ALGEMEEN

1. Bodembedekking/kruidlaag

Bodembedekking/kruidlaag : **Maximum aantal punten 12**

Bodembedekking/kruidlaag	☐ spontaan opgekomen vegetatie is pleksgewijs aanwezig (1) ☐ ongeveer de helft onder de struiken is bedekt met ongestoorde bodemvegetatie (3) ☒ onder alle struiken wordt de vegetatie met rust gelaten (5)	5	
	☒ de strooisellaag (afgevallen blad), bloeistengels en oude takken blijven liggen (5)	5	
Bewust aangeplante of verzorgde standplaatstypische soorten aanwezig, bijv. stinzen of andere plantengemeenschappen	☒ ja (2) ☐ nee	Stinzenplanten en planten voor bijen/vlinders	2
Onder de bosgedeelten wordt de natuurlijke vegetatie en strooisellaag overal met rust gelaten. Dood hout, liggend en staand, blijft liggen. Dit komt de flora en fauna ten goede!		12	

2. Oevers, sloot(kanten) en greppels : Maximum aantal punten 13

Maaien van de slootkanten	Maai frequentie: ☐ 1 tot 6 maal per jaar (1) ☐ 1 maal per 2 jaar (3)	NVT	
	☐ Planten worden gefaseerd gemaaid (5)	NVT	
Afvoeren van gemaaid materiaal	☐ ja (2)	NVT	
Sloten worden geschoond	☒ ja ☐ nee	Indien ja, verplicht door de overheid: ☒ ja ☐ nee ☒ Materiaal wordt afgevoerd (2)	2
Beschoeiing aanwezig	☐ nee (5) ☒ ja	Indien ja, ☐ natuurlijk materiaal (3) ☒ kunstmatig materiaal	
Oeverbegroeiing	☒ ja (2)	Indien ja, past bij de omgeving: ☒ ja (1) ☐ nee	3
		5	

3. Vijvers/poelen : NVT

☐ Direct contact met de ondergrond (grondwater)	
☐ Ondiepe en moeraszones aanwezig (2)	
☐ Onder waterplanten aanwezig (1)	☐ weinig variatie in onder waterplanten en drijvende planten ☐ relatief veel verschillende onderwaterplanten en drijvende planten aanwezig (2)
☐ Drijvende planten aanwezig (1)	
Bij het verplaatsen van de winkel, aansluitend op het tuinpaviljoen, komt ruimte vrij voor een middelgrote poel waar omheen dicht struweel met passende voorzieningen voor fauna.	

4. Maaien van grasvelden : Maximum aantal punten 9

☐ nooit ☐ 1 à 2 maal per jaar (4) ☐ 3 tot 6 maal per jaar (3) ☐ 7 tot 20 maal per jaar ☒ meer dan 20 maal per jaar	
☒ gefaseerd gemaaid, met verschillende kruiden, zoals madelief, witte klaver, hoornbloem, leeuwentand en draadereprijs (5)	3
Alle gazons zijn omgezet in natuurrijke borders, zo ook het grasveld bij de jeu de boules baan. Er rest nog een klein gazon tussen de bloenweiden en dat wordt vaker gemaaid. Deze strook 1 à 2x maaien per jaar is voldoende (eind juni, half oktober).	3

5. Bermen (= grasstroken/bermpjes langs de paden) : Maximum aantal punten 11

Maaisysteem	X motormaaier en bosmaaier O handmaaier O zeis O anders	
Maaien	Maaifrequentie: O nooit O 1 à 2 maal per jaar (4) O 3 tot 6 maal per jaar (3) O 7 tot 20 maal per jaar X meer dan 20 maal per jaar	
	X bermen worden (deels) gefaseerd gemaaid verdeeld over meerdere jaren, met verschillende kruiden, zoals madelief, witte klaver, hoornbloem, leeuwentand en draadereprijs (5)	2
Afvoeren van gemaaid materiaal	X ja (2)	2
Het Advies uit 2012 gaf aan: Aansluitend bij de wensen van de tuinders zouden de gemaaide stroken (deels) vervangen kunnen worden door (laagblijvende) bloemrijke vaste planten en bolgewassen. Plaatselijk zijn grasstroken inmiddels vervangen door bloemborders. De overige grasstroken worden nog frequent gemaaid.		4

6. Omheining/afscheiding rondom complex : Maximum aantal punten variabel

Indien een omheining/afscheiding aanwezig is geef hier het soort aan. Meerdere antwoorden mogelijk	X hekwerk van metaal of gaas	2
	O niet geïmpregneerde houten omheining met draad (2)	
	X omheining begroeid met klimplanten (2)	1
	X vrij groeiende heg (2) (vuurdoorn entree/liguster) O gesnoeide heg (1)	
	X sloot	1
	X anders: schutting (indien natuurvriendelijk 2 punt)	1
Vuurdoorns en uitgroeiende en daardoor bloeiende liguster geven een ecologische meerwaarde. De schuttingen op het openbare deel zijn van FSC-hout en afkomstig van diverse tuinen; weer zo'n goed voorbeeld van hergebruik.		4

7. Bestrijding en bemesting, Maximum aantal punten 10

☒	De vereniging gebruikt bij het beheer en onderhoud geen biologische of chemische bestrijdingsmiddelen (5)		5
☐	De vereniging gebruikt bij het beheer en onderhoud biologische bestrijdingsmiddelen		
☐	De vereniging gebruikt bij het beheer en onderhoud chemische bestrijdingsmiddelen		
☒	De vereniging bemest de algemene groendelen niet (5)		5
☐	De vereniging bemest de openbare groendelen met biologische meststoffen		
☐	De vereniging bemest de openbare groendelen met kunstmeststoffen		
☐	De vereniging gebruikt in de openbare groendelen bodemverbeters		
			10

Inhoud:

B. Inrichting en beheer, specifiek

a. Beplanting ten behoeve van dieren

1. Inheemse plantensoorten
2. Beplanting met natuurwaarde
3. Watervegetatie
4. Verlandings- en ruigtevegetatie
5. Bos, struwelen, erfbeplanting
6. Wand/gevelbegroeiing

b. Overige inrichting ten behoeve van dieren

1. Droge muren/stapel muren
2. Kunstmatige broedplaatsen, nestelplaatsen, schuilmogelijkheden

B. INRICHTING EN BEHEER, SPECIFIEK

a. BEPLANTING T.B.V. DIEREN

1. Inheemse plantensoorten

Heggen : **Maximum aantal punten 2**

Bij de heggen zijn aanwezig:	☒ Enkele inheemse soorten aanwezig (1)	Liguster	1
	☐ Ongeveer de helft van de heggen bestaat uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten bloeiend en vruchtdragend inheems materiaal ☐ met meerdere verschillende soorten bloeiende en vruchtdragende inheems materiaal (2)	
	☐ Overwegend inheemse soorten (4)	☐ enkele soorten (twee tot drie) ☐ een grote verscheidenheid (2)	
Het advies uit 2012 blijft staan: Breng meer variatie aan in soorten. Bijv. Lage liguster aanvullen met of deels vervangen door struikklimop, mahonia of buxus.			1

Bosjes : **Maximum aantal punten 6**

Bij de bosjes zijn aanwezig:	☐ Enkele inheemse soorten aanwezig (1)		
	☒ Ongeveer de helft van de bosjes bestaat uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten bloeiend en vruchtdragend inheems materiaal ☒ met meerdere verschillende soorten bloeiende en vruchtdragende inheems materiaal (2)	4
	☐ Overwegend inheemse soorten (4)	☐ enkele soorten (twee tot drie) ☐ een grote verscheidenheid (2)	
Achterin bij composthoek is nog veel monotonie met de cornus. Breng variatie aan met meidoorn, bottelroos, ribes, mahonia en struikklimop. Het bosje langs het spoor wordt met rust gelaten en bestaat uit inheemse soorten.			4

Bloemenborders : **Maximum aantal punten 6**

Bij de bloemborders zijn aanwezig:	☐ Enkele inheemse soorten aanwezig (1)		
	☒ Ongeveer de helft van de bloemborders bestaan uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten ☒ meerdere soorten (2)	4
	☐ Overwegend inheemse soorten (4)	☐ enkele soorten (twee à drie) ☐ grote verscheidenheid (2)	
Grasstroken langs tegelpaden zijn plaatselijk vervangen door bloemstroken.			4

Bomen : **Maximum aantal punten 5**

☒ Bomen aanwezig (1)	☒ oude bomen aanwezig (ouder dan 10 tot 15 jaar) (1) ☒ bomen met ecologische waarde voor voedsel en leefruimte voor dieren aanwezig (3)		4
Het advies uit 2012 blijft staan: Geef de Liriodendron tulipifera en de grote duivelswandelstok de ruimte. Er zijn bomen verwijderd, maar de overgebleven soorten komen nu mooi tot hun recht. Knot een aantal grote elzen, dat geeft veel plek voor dieren.			4

2. **Bepanting met natuurwaarde**

Algemeen : **Maximum aantal punten 9**

☐ Belangrijke voorjaars- en herfstbloemen of rijkbloeiende vaste planten (2)	☐ alle planten bloeien tegelijk in een bepaalde periode ☒ de planten bloeien gespreid het gehele jaar door (2)		4
☒ Relatief groot oppervlak met bloeiende planten aanwezig (1)			1
☒ Op bewuste plaatsen het dulden van wilde planten als brandnetel e.d. (4)			3
Blijf oog houden voor biodiversiteit op de stukken met brandnetel; denk aan aanvullende beplanting als varens, maagdenpalm, dovenetel, aronskelk etc.			8

Maatregelen t.b.v. insecten : **Maximum aantal punten 10**

X	Belangrijke stuifmeelleveranciers aanwezig (2)	Wilg, els, hazelaar	2
X	Belangrijke nectarleveranciers aanwezig (2)	Zeer ruim assortiment	2
X	Struiken als voedselbron voor rupsen aanwezig (2)	Liguster, ribes, Gelderse roos	2
X	Schuil/overwinterplaatsen voor inheemse insecten aanwezig (2)		2
X	Overhoeken insectvriendelijk ingericht (2)	Met takkenwallen en broedruiters	2
			10

3. Watervegetatie : Maximum aantal punten 7

X	Mogelijkheden voor de voortplanting van bijvoorbeeld libellen, kokerjuffers en andere insecten aanwezig (2)		1
X	Voedsel-, voortplanting- en schuilmogelijkheden voor waterdieren aanwezig (3)		2
X	Mogelijkheden voor de voortplanting van amfibieën (2)		2
			5

4. Verlandings- en ruigtevegetatie : Maximum aantal punten 4 NVT

O	Verlandings- en ruigtevegetatie aanwezig (4)		
			NVT

5. Bos, struwelen, erfbeplanting

Natuurlijke nestelplaatsen/broedplaatsen/schuilmogelijkheden : **Maximum aantal punten 7**

X	Doornstruiken aanwezig (2)	X dichte doornstruiken (1)	2
X	Groenblijvende planten aanwezig (2)		2
X	Andere natuurlijke nestmogelijkheden aanwezig (2)	Klimplanten / klimop	1
Waar dat mogelijk is dicht doornstruweel planten met bijvoorbeeld hondsroos en meidoorn			5

6. **Wand/gevelbegroeiing : Maximum aantal punten 3**

☐ De wanden van de verenigingsopstallen zijn min of meer begroeid (2)	☐ begroeiing van de winkel bestaat uit inheemse klimplanten, namelijk (1) ☐ begroeiing bestaat uit andere beplanting, namelijk	0
		0

b. **OVERIGE INRICHTING T.B.V. DIEREN**

1. **Droge muren/stapel muren : Maximum aantal punten 12**

☒ Droge/stapel muren aanwezig (2)	Ondanks beperkte ruimte: veelvuldig en veelvormig aanwezig	2
☒ Open niet gevoegde delen zijn aanwezig (2)	☒ Varens, grassen en bloeiende planten hier en daar in de voegen of op de muur aanwezig (2)	4
☒ Mos begroeiing op droge/stapel muren (2)	Er groeien mossen, maar nog niet veel	1
☒ Meerdere specifieke muurplanten aanwezig (2)	Spaarzaam	1
☐ Optimale muurbedekking (2)		0
Droge stapelmuren zijn zeer veelvuldig, veelvormig en creatief toegepast; en dat op de beperkte openbare ruimte! Complimenten!		8

2. **Kunstmatige broedplaatsen/nestplaatsen/schuilmogelijkheden**

Kunstmatige schuilgelegenheden van natuurlijk materiaal: **Maximum aantal punten 20**

☒ Steenhopen aanwezig (4)	veelvuldig	4
☒ Houtwallen/rillen aanwezig (4)	Veelvuldig en veelvormig	4
☒ Holen aanwezig (4)	Knotbomen bieden (nog weinig) nestholten	1
☒ Broeihop aanwezig (4)	2 broeihopen en broedruiters	4
☒ Dood onbehandeld hout aanwezig (2)	Op veel manieren en locaties	2
☒ Bundels van droge plantenstengels (2)	Op veel manieren en locaties	2
Broedruiters zijn apart gewaardeerd als 'bijzonder element'. Broeihopen niet vergeten in maart te ontmantelen, te controleren op eikapsels en weer op te bouwen. Ook broedruiters opnemen in onderhoudsplan.		17

Kunstmatige schuilgelegenheden van overig materiaal: **maximum aantal punten 12**

X Verschillende nestkasten aanwezig (2)		2
X Bijzondere of uitwendige nestelmogelijkheid aangebracht (2)	Balken en korven tbv eenden	2
X Vleermuiskasten aanwezig (2)		2
X houtblokken met kunstmatige boorgaten aanwezig (o.a. voor solitairbijen) (2)		2
X Hommelnestkasten aanwezig (2)		2
X Andere insectenhopen aanwezig (mieren, graafbijen) (2)		1
		11

Inhoud:

- C. *Opstallen en dode materialen van de vereniging***
1. Gebruikte beschermende middelen op verenigingsopstallen
 2. Dakbedekking op verenigingsopstallen
 3. Verhardingen

C. OPSTALLEN EN DODE MATERIALEN VAN DE VERENIGING

1. Gebruikte beschermende middelen op verenigingsopstallen : maximum aantal punten 6

Meerdere antwoorden mogelijk

Toelichting waarop gebruikt

☐	Geen (onbehandeld) (2)			
☐	Lijnolieverf (2)			
☐	Verf op waterbasis (2)			
☒	Andere verf		Wanden van geschilderd metaal (terpentinebasis)	0
☐	Beits			
☐	Geïmpregneerd			
☐	Anders, namelijk...			
				0

2. Dakbedekking op verenigingsopstallen : Maximum aantal punten 10

Meerdere antwoorden mogelijk

opstal

☐	Vegetatiedak (6)			
☐	Rietendak (2)			
☐	Dakpannen (2)			
☐	EPDM-rubber			
☒	Rubberroïd			0
☐	Bitumen/asfalt			
☐	Eterniet/asbest			
☐	Overig			
Overweeg een sedumdak; dat is op veel fronten winst (isolatie, natuurwaarde, klimaat, buffering regenwater)				0

3. Verharding : Maximum aantal punten 4

Meerdere antwoorden mogelijk

☐ Graspaden (2)		
☒ Houtsnippers (2)	Bij de natuurlijk ingerichte, openbare ruimten	2
☐ Grint	Wijze van onderhoud: ☐ begroeiing toegestaan ☐ geen begroeiing toegestaan	
☒ Tegels		
☐ Halfverharding	Wijze van onderhoud: ☐ begroeiing toegestaan ☐ geen begroeiing toegestaan	
☐ Asfalt/bitumen		
☐ Anders	namelijk.....	
Veranderen van tegels naar graspaden is nog een mogelijkheid. De tegels kunnen hergebruikt worden bij de bouw van een nieuwe stapelmuur, bijvoorbeeld als begrenzing van een poel ter plekke van de verplaatste winkel.		2

Inhoud:

D. Inkoop/winkel

1. Aanbod biologische en gangbare producten
2. Aanbod beschermende middelen
3. Aanbod bouw- en tuinmaterialen
4. Aanbod materialen voor afscheidingen
5. Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren

D. INKOOP/WINKEL (daadwerkelijk aanwezig, dan wel via bestelling)

1. **Aanbod diverse producten** : Maximum aantal punten 18, indien van een product zowel de biologische als de gangbare uitvoering wordt aangeboden wordt 1 punt per product toegekend.

Biologisch Gangbaar

X	Bestrijdingsmiddelen	(2)		2
X	Meststoffen	(2)		2
X	Potgrond/compost	(2)		1
O	Zaai- en plantgoed	(2)		-
X	Staken	(2)		1
O	Anticorrosiemiddelen	(2)		-
X	Folies (worteldoek / stof)	(2)		1
O	Lijmen	(2)		
X	Anders: (tweede hands) gereedschap en zand	(2)		2
				9

2. **Aanbod beschermende middelen** : Maximum aantal punten NVT

O	Lijnolieverf (2)		
O	Verf op waterbasis (2)		
O	Andere verf		
O	Beits		
O	Impregneer middelen		
O	Overig		
			nvt

3. Aanbod bouw- en tuinmaterialen : Maximum aantal punten 4

☐ Hout	☐ Onbehandeld (2) ☐ Behandeld	
☒ Gerecycled materiaal (2)	Tweede hands sanitair en ijzerwaren	2
☒ Steen	Ook tweedehands	
☒ Dakpannen	Ook tweedehands	
☐ EPDM-rubber		
☐ Rubberroïd		
☐ Bitumen/asfalt		
☐ Eterniet/asbest		
☐ Overig		
		2

4. Aanbod materialen voor afscheidingen : Maximum aantal punten 1

☐ Onbehandeld hout (1)		
☐ Geïmpregneerd hout		
☐ Gaas		
☐ Anders, namelijk ...		
		0

5. Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren : Maximum aantal punten 2

☒ Aanwezig (2)	Vogelhuisjes (diverse soorten)	1
Het advies uit 2012 blijft staan: Meer beestjeshotels aanbieden of bouwtekeningen en/of workshops zodat tuinders deze zelf kunnen bouwen.		1

Inhoud:

E. Interne Milieuzorg

1. Energiebronnen en -gebruik
2. Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen (milieustation)
3. Opvang en afvoer van regen- en/of afvalwater

E. INTERNE MILIEUZORG

1. Energiebronnen en -gebruik voor verenigingsopstallen : Maximum aantal punten 9

X	Elektra		
O	Zonne-energie (2)	Optie	
O	Windenergie (2)	Geen optie (hooguit kleinschalig)	
X	Gas		
O	Maatregelen voor zuinig energiegebruik zijn genomen (5)	optimale isolatie, led-lampen, energiezuinige TL's , dubbel glas, CV op tijdschakelaar, nieuwe HR-ketel	4
Nieuwbouw heeft het mogelijk gemaakt om veel op energie te besparen. Er wordt nu 45-50% minder verbruikt. Eigen winning door middel van zonnepanelen op het dak van het paviljoen is nog mogelijk; geadviseerd wordt de mogelijkheden goed te (laten) onderzoeken. De ontwikkelingen gaan snel en eventuele knelpunten zijn te overwinnen. Er kan nog verder bezuinigd en ook worden ingezet op waterbesparing, zoals spaarknoppen bij de spoeling van de toiletten. Alle huisjes hebben eigen watermeter waardoor kans op waterverspilling sterk is verkleind. Overstappen naar groene stroom en gas is eenvoudig en geeft een goed signaal af naar de leden en de wijk.			4

2. Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen (milieustation)

Maximum aantal punten 11. Voor elke categorie gescheiden inzameling: 1 punt.

☐	Inzamelen huishoudelijk chemisch afval in afgesloten depot		
☒	Inzamelen papier		1
☒	Inzamelen glas		1
☒	Inzamelen GFT-afval		1
☒	Composteren GFT-afval	X Composthoop collectief ingepast in de omgeving (1)	2
☒	Inzamelen overig groen afval	> naar gemeente	1
☐	Composteren overig groenafval		
☒	Hergebruik van snoeihout	Takkenwal, broedruiter, houtsnippers	1
☒	Hergebruik van bouwafval	Stapelmuren en 'puinhopen'	1
☒	Anders, namelijk ...	Plastic	1
Afvalverwerking is goed op orde; afval wordt meegenomen door leden en keukenploeg. Papier, plastic, blik en glas wordt gescheiden ingezameld.			9

3. Opvang en afvoer regen- en/of afvalwater : Maximum aantal punten 5

☒ Opvang regenwater voor direct gebruik (bv. regenton) (1)	☒ Regenwater wordt gebruikt (1)	2
☐ Afvoer regenwater naar vijver /sloot (1)		
☐ Afvoer regenwater naar poel (1)		
☐ Afvoer regenwater naar bezinkput		
☐ Afvoer regenwater naar riool		
☐ Afvoer afvalwater naar oppervlaktewater		
☐ Afvoer afvalwater in bodem (septic tank)		
☐ Afvoer afvalwater naar helofytenfilter (zuiveringsveld) (1)		
☒ Afvoer van afvalwater via riool	Ook alle huisjes zijn aangesloten op riool	
☐ Ander, namelijk, ...		
Uitstekend dat het regenwater wordt opgevangen en gebruikt en dat waterkwaliteit niet door vrije lozingen wordt beïnvloed.		2

Inhoud:

F. Voorlichting door de vereniging

1. Voorlichtingsplan
2. Schriftelijke voorlichting via verenigingsblad
3. Voorlichting via mededelingenbord
4. Voorlichting in de winkel/inkoop
5. Tuinbegeleiding
6. Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies

F. VOORLICHTING DOOR VERENIGING

1. Voorlichtingsplan : Maximum aantal punten 6

☐ Aanwezig (1)	Er is een beleidsplan, maar geen voorlichtingsplan	
☐ Wordt actief uitgevoerd (5)		
Zorg voor een (kort) jaarplan/communicatieplan met de bijbehorende trekker(s), zodat de voorlichtingsactiviteiten inzichtelijk en overdraagbaar zijn. Het AVVN heeft een model.		0

2. Schriftelijke voorlichting via verenigingsblad : Maximum aantal punten 15

	regelmatig	af en toe	nooit	
X Voorlichting over milieuvriendelijk tuinieren	(5)	(1)		4
X Voorlichting over natuur	(5)	(1)		4
X Voorlichting over andere relevante onderwerpen	(5)	(1)		4
De nieuwsbrief Plantaardig is in 2013 geheel opgefrist (nieuwe redactie) verschijnt 4 x per jaar; een divers blad met veel nadruk op natuur, milieu en gezamenlijke activiteiten. Inspirerend en positief. De verspreiding gebeurt via een kastje bij de ingang. Een minpuntje: een digitale versie wordt niet gepromoot, zodat vrijwel alle leden een papieren versie (in kleur) krijgen.				12

3. Voorlichting via mededelingenbord : Maximum aantal punten 5

Voorlichting over natuurlijk tuinieren	X regelmatig (5) O soms (1) O nooit	4
Naast het mededelingenbord is er voorlichting door middel van bordjes en folders. Tip: maak een bord waarop alle actuele waarnemingen van flora en fauna op gezet kunnen en plaats deze goed zichtbaar bij de ingang.		4

4. Voorlichting in de winkel/inkoop : Maximum aantal punten 4

X	Mondeling (door beheerder) (2)		1
X	Schriftelijk (bij producten of aan de balie) (2)	Folder in de winkel	1
			2

5. Tuinbegeleiding (persoon of commissie) : Maximum aantal punten 9

X	Aanspreekpunt aanwezig (5)		5
X	Aanspreekpunt houdt noodzakelijke kennis regelmatig bij	Via X tijdschriften en boeken (1) O cursussen (2) X anders (1)	2
Heel goed dat er 4 personen aanspreekpunt zijn en dat zij ook veel aanwezig zijn. Als men weet dat de werkgroep elke dinsdag aan de slag gaat is dat voortreffelijk.			7

6. Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies : Maximum aantal punten 25

	regelmatig	af en toe	nooit	
X Cursussen	(5)	(1)		3
X lezingen	(5)	(1)		3
O Tentoonstellingen)	(5)	(1)		
X Excursies	(5)	(1)		4
X Anders: infohoek / bibliotheek	(5)	(1)		5
Er is de afgelopen 4 jaar flink geïnvesteerd in het uitdragen van NT. Denk aan rondleidingen voor uiteenlopende doelgroepen, aan de cursus moestuinieren, bloemetjesdag voor een naburig verzorgingshuis, de zeer uitgebreide bibliotheek en leestafel. Op het gebied van cursussen en lezingen kan het aanbod nog verder versterkt. Denk ook aan samenwerking met (groene) organisaties in de buurt, zodat er een win-win situatie ontstaat.				15

III BIJZONDERE ELEMENTEN

Bijzondere elementen

(max 5 punt per onderdeel)

INSPIRERENDE WERKGROEP	De werkgroep Natuurlijk Tuinieren verdient een groot compliment: de groep bestaat uit maar liefst 15 leden, komt iedere week een dagdeel bij elkaar om te werken en communiceert goed met de leden. Een hecht team waar je bij wilt zijn ! Dat zorgt voor een groot draagvlak. De werkgroep heeft een prachtig fotoalbum uitgebracht.	5
COMPOSTSTATION + COMPOSTMEESTER	Complimenten! Goed om compost uit te delen; een goed voorbeeld doet goed volgen. Mooi begrensd door met klimmers begroeide schuttingen en daardoor uit het zicht. Multifunctioneel doordat pompoen erover groeit.	5
WATERTONNEN	Dakwater wordt opgevangen en komt in een van de 3 tonnen, daaraan zit een pomp.	2
INFORMATIE VOOR BEZOEKERS	Er is een folderbakje met folders over t park en over natuurlijk tuinieren. Het gastenboek is een sympathieke aanvulling: je voelt je hier echt welkom !	4
ECOLOGISCHE SAMENHANG VERSTERKT	Door een aaneenschakeling van natuurrijke elementen zoals bloemenweides, vlinderborders en takkenrillen en rommelhoekjes met voorzieningen evenwijdig aan de Schenk is er sprake van een sterk ecologisch lint. Het bosje is een stille plek voor schuwe dieren, niet ver van de spoorlijn; ideale stapsteen en refugium.	2
NAAMBORDJES BOMEN	Naambordjes van aluminium op bomen worden gewaardeerd door bezoekers en leden	3
BIJENSTAL	Er is een bijenstal in het bosje achterin het park.	3
EGELVRIENDELIJKE INRICHTING	3 egelhuisjes, schuilplaatsen, rommelhoekjes, uitreedplanken in water, waarmee een aaneengesloten optimaal egelbiotoop ontstaat.	3
EENDENTRAPJES (HOUT EN STEEN)	Diverse soorten trapjes (ook voor amfibieën) zijn aangebracht op goed gekozen plekken. De beschoeide oevers vormen nu nauwelijks nog een hindernis.	2
OVERAL TAKKENRILLEN EN HOUTSTAPELS	Overal waar het maar kan zijn rillen en houtstapels aangelegd op goed gekozen locaties en in samenhang met andere voorzieningen.	2

DAKPANNEN, STAPELSTENEN EN PUINHOPEN	Door hele terrein toegepast, vaak op creatieve wijze en op zorgvuldig uitgezochte locaties. Mooi voorbeeld van hergebruik!	2
CREATEVE VOORZIENINGEN VOOR INSECTEN	Oorwurmpotjes, oorwurmkolmen, dennenappelbollen, vlinderkasten, insectenkasten, lieveheersbeestjeskasten, hommelmasten, bijenhôtels .. aan alles is gedacht en in ruim aanbod en vaak ook heel creatief vormgegeven. Fantastisch gedaan !	4
BROEDRUITERS	De twee broedruiters zijn geschikt voor veel soorten dieren, waaronder egels. Ook de situering is goed bedacht.	5
UITNODIGENDE ZITJES VOOR BEZOEKERS	Mariahoeve wordt frequent bezocht door omwonenden, senioren en lunchend kantoorpersoneel. Jammer dat er geen rondwandeling gerealiseerd kan worden omdat de paden doodlopen.	2
FOLDER NATUURLIJK TUINIEREN	In folderbakje bij mededelingenbord bij entree.	1
HERKENBARE ENTREE	De entree is vernieuwd en ziet er aantrekkelijk uit; je wordt direct voorzien van informatie	2
HERKENBARE EN NATUURLIJKE HUISSTIJL	Kleur (zonnig) geel en stamhouten omlijsting komt op allerlei manieren terug.	2
COMPLEET NIEUWE WEBSITE	De website is helder en rijkelijk voorzien van informatie over natuurlijk tuinieren, natuur en milieu. Om snel te vinden wat je zoekt is er zelfs een zoekoptie. De website wordt goed actueel gehouden en vormt meteen een archief voor de vereniging. Tip: kan de huisstijl hier ook in terugkomen ?	4
BOOMSTAMMEN, EENDENBROEDKORVEN EN DRIJFEILANDEN IN GRENSSLOOT	Op allerlei manieren is het ontbreken van natuurlijke oevers gecompenseerd.	3
RINGSLANGBROEIHOPEN	Op het natuureiland zijn twee broeihopen aangelegd. Er is niet bekend of ze functioneren. Advies: ontmantel in maart ieder jaar de hoop, controleer op eikapsels en bouw hem opnieuw op.	3
VLINDERTUIN EN BLOEMBORDERS	De vlindertuin is door de gunstige ligging en juiste plantkeuze zeer druk bezocht, vooral door bijen en hommels.	3
KRUIDEN/BLOEMENSPIRAAL	De kruidenspiraal sluit aan op de vlindertuin en is daarmee niet alleen voor leden en bezoekers, maar ook voor fauna, in het bijzonder voor bijen, een aanwinst. De zitbank rond de boom, in combinatie met takkenril en dierenschuilplaatsen is al weer zo'n creatieve vondst !	4

RIJK AANBOD AAN NESTKASTEN	Voor alle mogelijke soorten vogels en ook voor vleermuizen zijn kasten opgehangen. Er zijn onder andere een valkenkast en mussenkasten.	2
HERSTEL NATTE ECOLOGISCHE VERBINDING	Doordat de vereniging het initiatief heeft genomen en wist te volharden heeft het waterschap Delfland de door een dam verbroken ecologische verbinding hersteld. Kwalitatief hoogwaardig water en waterfauna kan nu weer vanuit het veenweidegebied via de Schenk naar het stedelijk water stromen. Hiervoor is een speciale 'kantelstuw' aangebracht. Ook is de sloot langs de N14 weer ecologisch één geheel door een duiker in de dam. Heel goed dat jullie hebben doorgepaktd !	5
STEVIIG VERANKERD IN DE SAMENLEVING	De vereniging draagt op allerlei manieren bij aan het welzijn en aan vergroening (ook in het denken) van de wijk en zelfs de stad. Zij is (actief) lid van verschillende groene organisaties, is aanwezig bij groene bijeenkomsten, helpt bij duurzame buurtinitiatieven en organiseert activiteiten voor de buurt. Ook maakt de vereniging slim gebruik van sponsors.	5
IN HET NIEUWS	VTV Mariahoeve laat van zich horen en vergroot haar draagvlak door geregeld in diverse media te verschijnen.	2
GULDEN KLINKER	De werkgroep NT heeft in 2015 de 'Gulden Klinker' ontvangen van de Gemeente Den Haag vanwege haar bijdrage om de omgeving schoner, veiliger of prettiger te maken.	3
CREATIEVE WERKGROEP NT SIERT DE VERENIGING	Als kunstzinnige, handige en natuurminnende mensen elkaar vinden ontstaat er een creatieve mix die een grote meerwaarde heeft. Kunst van leden is te zien langs de paden en in het tuinpaviljoen.	3
HERGEBRUIK ALS RODE DRAAD	Op allerlei manieren komt hergebruik naar voren: in het nieuwe paviljoen, de verkoop in de winkel, de schuttingen rond het openbare deel, de kunstobjecten, de voorzieningen voor dieren: het park vervult een uitstekende voorbeeldfunctie !	4
WATERCONVENANT	Mariahoeve heeft een waterconvenant met de gemeente afgesloten; De sloten worden door de vereniging onderhouden (gemeente levert gereedschap, blikvanger)	2
RIOLERING	Alle huisjes zijn aangesloten op riool; de beste bescherming tegen watervervuiling	1

FLORA EN FAUNA INVENTARISATIE	Een van de leden van NT volgt een inventarisatiecursus en wil de flora en fauna waarnemingen gaan bijhouden.	1
TOTAAL AANTAL BONUSPUNTEN		94